

KOPSOĻĪ

MAIJS 2025 #5 (1176)

WWW.LNS.LV

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAI 105

LABKLĀJĪBAS MINISTRA REIŅA UZULNIEKA APSVEIKUMS LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS JUBILEJĀ

Godātie Latvijas Nedzirdīgo savienības biedri, darbinieki un draugi!

Sirsnīgi sveicu Jūs jubilejā – dienā, kad godinām Latvijas Nedzirdīgo savienības vērtīgo darbu un izcilo ieguldījumu mūsu sabiedrībā!

Jūsu ceļš ir stāsts par apņēmību, izturību un sadarbību. No pirmajiem soļiem atjaunotās Latvijas neatkarības laikā līdz mūsdienām LNS ir kļuvusi par nozīmīgu balstu cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem – organizāciju, kas iedvesmo un palīdz.

Labklājības ministrijai ir bijis liels gods

būt līdzās šajā ceļā, sniedzot atbalstu un stiprinot kopīgu pārliecību par iekļaujošas sabiedrības nozīmi.

Pateicoties Jūsu profesionalitātei un sirdsdarbam, tūkstošiem cilvēku Latvijā ir iespēja dzīvot pilnvērtīgāk, izglītoties, strādāt un justies sadzirdētiem – arī burtiskā nozīmē. Jūsu darbs ir vairāk nekā pakalpojumi – tas ir tilts uz sapratni, cieņu un vienlīdzīgām iespējām.

Lai šī jubileja kļūst par iedvesmas avotu jauniem mērķiem un iecerēm! Novēlu visai LNS komandai enerģiju, radošumu un panākumus arī turpmāk. Turpināsim kopā veidot Latviju, kur katra balss – arī tā, kas izteikta zīmju valodā, – tiek sadzirdēta un cienīta.

*Ar pateicību un cieņu
Reinis Uzulnieks,
labklājības ministrs*

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS PREZIDENTA EDGARA VORSLOVA UZRUNA JUBILEJĀ

Latvijas Nedzirdīgo savienības 105 gadi ir apliecinājums iepriekšējo paaudžu neatlaidībai, drosmībai un darbam, veidojot pamatu tam, kas LNS ir šodien. LNS ir bagāta ar vēsturisku mantojumu. Tas aizsākās 1920. gada

19. maijā, kad tika reģistrēta pirmā nedzirdīgo organizācija Latvijā, kas pārstāvēja nedzirdīgos cilvēkus. Laika gaitā LNS (tai bijuši dažādi nosaukumi) attīstījās, apvienojot vairākas biedrības, lai veicinātu nedzirdīgo kopienas tiesību aizsardzību.

LNS ir pārdzīvojuši arī padomju okupācijas laiku, kad nedzirdīgo cilvēku pašnoteikšanās tiesības bija ierobežotas. Neskatoties uz politiskajām pārmaiņām, LNS turpināja darboties, veicinot izglītību, kultūru un sociālo atbalstu nedzirdīgajiem cilvēkiem.

LNS IELŪDZ BIEDRUS, DRAUGUS UN INTERESENTUS UZ LNS 105 GADU JUBILEJAI VĒLTĪTU KULTŪRAS PASĀKUMU

**“ZĪMJU VALODA -
MŪŠU LEPNUMS,
CEĻŠ UN LAIKS”**

**7. JŪNIJĀ
KONFERENČU CENTRĀ
“ATTA CENTRE”,
KRASTA IELĀ 60, RĪGĀ**

Informācija 13. lp.

ŠAJĀ NUMURĀ LASIET

AKTUALITĀTES

LNS - 105

BIEDRĪBU ZIŅAS

LNS GADA BALVA 2024

PROJEKTS

KULTŪRA

NODARBINĀTĪBA

PIEJAMĪBA

JUBILĀRI

Turpinājums 3. lp.

Teksts: Laura Zeltiņa

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBĀ

LNS VALDES LĒMUMI

2025. gada 16. maijā norisinājās kārtējā LNS valdes sēde, kur tika apspriesti vairāki svarīgi jautājumi un pieņemti lēmumi.

Par SIA "LNS DANE", SIA "LNS nekustamie īpašumi" un SIA "LNS Rehabilitācijas centrs" 2024. gada pārskatu apstiprināšanu

Valde nolēma apstiprināt trīs augstākminēto kapitālsabiedrību 2024. gada pārskatus. SIA "LNS DANE" peļņas vai zaudējumu aprēķins uzrāda zaudējumus 73 693 EUR apmērā, SIA "LNS nekustamie īpašumi" – peļņu 1 031 EUR, kuru nolēma atstāt nesadalītu, lai segtu iepriekšējo gadu zaudējumus, savukārt SIA "LNS Rehabilitācijas centrs" peļņa ir 8 737

EUR, kuru arī nolēma atstāt nesadalītu. Tika apstiprināti arī attiecīgie gada pārskatu pielikumi.

Par SIA "LNS Rehabilitācijas centrs" valdes locekļa atsaukšanu un jauna valdes locekļa iecelšanu

LNS valdes priekšsēdētājs–prezidents Edgars Vorslovs informēja, ka SIA "LNS Rehabilitācijas centrs" valde lūdz sasaukt dalībnieku sapulci, jo 2025. gada 14. maijā ir saņemts SIA "LNS Rehabilitācijas centrs" valdes locekles Sandras Gerenovskas iesniegums, kurā lūgts atbrīvot viņu no valdes locekļa amata pienākumiem uz vienošanās pamata sakarā ar veselības stāvokļa pasliktināšanos.

Valde nolēma atsaukt Sandru Gerenovsku no SIA "LNS Rehabilitācijas centrs" valdes locekļa

amata no 2025. gada 21. maija. Tika iecelta jauna valdes locekle – Inese Immure –, kas pildīs valdes locekļa pienākumus no 2025. gada 22. maija līdz strukturālo izmaiņu pabeigšanai.

Par zemes vienības Gaujas ielā 28, Smiltēnē, iegādi

No zemes īpašnieka ir saņemts piedāvājums iegādāties apmēram 950–1000 m² lielu zemes gabalu, kas pieguļ LNS piederošai ēkai Gaujas ielā 28, Smiltēnē. Valde nolēma ierosināt LNS domei pieņemt lēmumu par zemes vienības iegūšanu LNS īpašumā, kā arī noslēgt vienošanos ar zemes īpašnieku par zemes sadalīšanas izdevumu segšanu. Zemes gabala cena noteikta 8 500 EUR, un papildus jāsedz zemes sadalīšanas izdevumi 750 EUR apmērā. •

Teksts: Laura Zeltiņa, wfdeaf.org

IZVĒLĒTA 2025. GADA TĒMA STARPTAUTISKAJAI NEDZIRDĪGO NEDĒĻAI UN STARPTAUTISKAJAI ZĪMJU VALODU DIENAI

STARPTAUTISKĀ
NEDZIRDĪGO NEDĒĻASTARPTAUTISKĀ
ZĪMJU VALODU DIENA

Pasaules Nedzirdīgo federācija (WFD) ir izziņojusi šī gada tēmu Starptautiskajai Nedzirdīgo nedēļai (IWDP) un Starptautiskajai Zīmju valodas dienai (IDSL) 2025. gadā.

Tēma 2025. gadam: "Nav cilvēktiesību bez tiesībām uz zīmju valodu"

(No Human Rights Without Sign Language Rights)

Šī tēma uzsver zīmju valodas nozīmību kā neatņemamu cilvēktiesību sastāvdaļu un aicina pasaules sabiedrību atzīt zīmju valodu.

Starptautiskā Nedzirdīgo nedēļa 2025. gadā norisināsies no 22. līdz 28. septembrim. •

Teksts: Laura Zeltiņa

TUVOJAS PAŠVALDĪBU VĒLĒŠANAS: INFORMĀCIJA NEDZIRDĪGAJIEM

Izvēlies nākotni		saturs ar zīmju valodas tulkojumu	
19.05.-04.06. darba dienas	14.00	Priekšvēlēšanu debates ar novadu deputātu kandidātiem	REL
05.06.	21.10	Diskusija pirms pašvaldību vēlēšanām	f REL
06.06.	21.05	Rīgas mēra amata kandidātu debates	f REL
07.06.	08.00	Rīta Panorāma. Speciāltzaidums	7 REL
07.06.	21.10	Vēlēšanu nakts	REL
08.06.	08.00	Rīta Panorāma. Speciāltzaidums	7 REL
08.06.	18.40	Diskusija par pašvaldību vēlēšanu rezultātiem	REL

Šī gada 7. jūnijā norisināsies pašvaldību vēlēšanas, un ir svarīgi, lai arī nedzirdīgie pilsoņi būtu pilnībā informēti un spētu veikt apzinātu izvēli. Lai nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas un aktīvu iesaisti, Latvijas Televīzija piedāvā 42 priekšvēlēšanu debates "Izvēlies nākotni!" ar tulkojumu zīmju valodā, kas veltītas katram novadam vai valstspilsētai. Šajās debatēs politiskajiem spēkiem

ir iespēja izteikt savu redzējumu par katras pašvaldības attīstību un dzīves kvalitātes uzlabošanu. Debates ir skatāmas katru darbdienu no plkst. 14.00 LTV1 kanālā.

Visas debates tiek pārraidītas ar tulkojumu zīmju valodā, tādējādi nodrošinot informācijas pieejamību arī nedzirdīgajiem vēlētajiem. Lai sekotu līdzi debatēm, apmeklējiet šo timekļvietni:

Debates pirms vēlēšanām un vēlēšanu dienā

No 5. līdz 8. jūnijam Latvijas Televīzija piedāvās īpašas priekšvēlēšanu diskusijas un raidījumus. 5. jūnijā būs diskusija "Izvēlies nākotni!" (21.10–22.30), un 6. jūnijā tiks rīkotas Rīgas mēra amata kandidātu debates (21.05–22.45). Vēlēšanu dienā, 7. jūnijā, būs "Pašvaldību vēlēšanas 2025. Rīta Panorāma" (08.00–09.30), ziņu speciāltzaidums (14.00–14.15) un vēlēšanu nakts pārraide "Izvēlies nākotni!" (21.10–01.00). 8. jūnijā sekos "Pašvaldību vēlēšanas 2025. Rīta Panorāma" (08.00–10.00) un diskusija par vēlēšanu rezultātiem "Izvēlies nākotni!" (18.40–19.58).

Iesaisties un izvēlies nākotni – katra balss ir svarīga! •

Turpinājums Edgara Vorslova uzrunai

Mūsdienās LNS aktīvi strādā pie ANO konvencijas "Par personu ar invaliditāti tiesībām" īstenošanas Latvijā. LNS ir biedre Eiropas Nedzirdīgo savienībā (EUD) un Pasaules Nedzirdīgo federācijā (WFD). Dalība šajās organizācijās nodrošina starptautisku sadarbību un atbalstu nedzirdīgo kopienas dzīves kvalitātes uzlabošanā. LNS vēsture ir bagāta ar cilvēku ieguldījumu, kas veidoja iespējas nākamajām paaudzēm. Nedzirdīgo kopienas aktīvistu, kas izveidoja pirmās biedrības, padomju laika aktīvistu, kas iestājās par kopienas, neskatoties uz politiskajiem izaicinājumiem, un mūsdienu vadītāji, kas turpina attīstīt LNS, — mēs visi esam pierādījums tam, ka kopā varam panākt lielas pārmaiņas.

Paldies ikvienam biedram, brīvprātīgajam, darbiniekam un atbalstītājam par ieguldījumu LNS attīstībā – par jūsu idejām, enerģiju un sadarbību. Tas ir pamats tam, lai LNS kļūtu par vienu no stiprākajām un atpazīstamākajām nevalstiskajām organizācijām Latvijā.

Esmu pārliecināts, ka kopā mēs turpināsim šo ceļu arī nākamajos gados – ar cieņu pret mūsu LNS, nedzirdīgo kopienas kultūru, vēsturi un ar skatu nākotnē.

Mēs esam dažādi, bet mūs vieno LNS. Svētku reizē vēlos novēlēt, lai nākamie gadi nes jaunas iespējas, sabiedrības izpratni un arvien labāku dzīves kvalitāti!

Nedzirdīgo kopienas darbs un panākumi ir stāsts par spēku un vienotību. Lai tas turpina iedvesmot vēl daudzas kopienas paaudzes. LNS ir mūsu otrās mājas. Lai mūsu mājas pastāv caur gadu simtiem! Lai tajās pulcējas priecīgi cilvēki un "skan" zīmju valoda! •

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAI - 105

Foto: Rīgas Kurlmēmo biedrības dibināšana, 1920. gada 19. maijs.

Latvijas Nedzirdīgo savienības pirmsākumi meklējami 1920. gada 19. maijā, kad Rīgā tika reģistrēta pirmā nedzirdīgo organizācija – Rīgas Kurlmēmo biedrība. Gadu gaitā organizācija kļuvusi par nozīmīgu cilvēktiesību, izglītības, kultūras un sociālās iekļaušanas aizstāvi nedzirdīgo kopienai visā Latvijā.

Padomju laikā organizācija darbojās kā Latvijas PSR Nedzirdīgo biedrība, piedāvājot darba iespējas, atbalstu un kultūras dzīvi, bet pēc neatkarības atjaunošanas 1991. gadā tā kļuva par sabiedrisku organizāciju, saglabājot savu misiju – palīdzēt nedzirdīgajiem dzīvot pilnvērtīgu dzīvi sabiedrībā. 1993. gada kongresā tika pieņemts organizācijas pašreizējais nosaukums – Latvijas Nedzirdīgo savienība.

Mūsdienās LNS turpina atbalstīt nedzirdīgo kopienas, nodrošinot zīmju valodas tulku pakalpojumus, tehniskos palīgīdzekļus, izglītības iespējas, nodarbinātības atbalstu un kultūras pasākumus, kā arī iestājas par vienlīdzīgām iespējām, cilvēktiesībām un kultūras mantojuma saglabāšanu nedzirdīgo kopienā. Tā apvieno biedrus visā Latvijā un ir nozīmīga sabiedrības daļa.

Pēc pirmā kongresa 1949. gadā organizāciju vadījuši Aleksandrs Celms, Ēriks Dambis, Jēkabs Stūrītis, Dāvids Lībis, Pauls Fridrihs Timmermanis, Oļģerts Krūmiņš, Jānis Liepa, Arnolds Pavlins un Sandra Gerenovska.

Kopš 2021. gada augusta Latvijas Nedzirdīgo savienību vada Edgars Vorslovs, kurš valdes priekšsēdētāja-prezidenta amatu ieņem jau otrreiz. Viņam palīdz viceprezidenti Brigita Lazda un Ivars Kalniņš. LNS dome, kas ir organizācijas lēmējinstītūcija, sastāv

no 19 locekļiem, un tās priekšsēdētāja ir Inese Immure. LNS šobrīd ir četras reģionālās biedrības – Rīgas, Latgales, Kurzemes un Vidzemes reģionālā biedrība.

Arī LNS Rīgas reģionālā biedrība svin 105 gadu jubileju

Rīgas reģionālā biedrība, kas 1920. gadā tika dibināta kā Rīgas Kurlmēmo biedrība, ir LNS vēsturiskais pirmsākums. Tā bija pirmā nedzirdīgo cilvēku sabiedriskā organizācija Latvijā, kas ar laiku kļuva par spēcīgu pamatu visai LNS kustībai.

Gadu gaitā Rīgas biedrība vairākkārt mainīja nosaukumu un vadību, bet vienmēr saglabāja aktīvu darbību – arī Otrā pasaules kara un padomju gados. Tā bija viena no lielākajām un nozīmīgākajām LNS reģionālajām struktūrvienībām. Vēsturiski tajā ietilpa pat 31 pirmorganizācija, bet mūsdienās – 14 grupas, tostarp Rīgā, Jūrmalā, Jelgavā, Tukumā un Ogrē.

Rīgas biedrības mītne šobrīd atrodas Elvīras ielā, LNS Kopienas centra telpās, kur notiek kultūras, izglītojošie un atpūtas pasākumi. Šeit aktīvi darbojas pašdarbības kolektīvi un interešu klubi. Notiek sadarbība ar citām LNS reģionālajām biedrībām, SIA "LNS Rehabilitācijas centrs", LNS Jauniešu centru, NIAF "Klusums" un citām NVO.

Rīgas RB vadījuši daudzi sabiedriskie darbinieki: Kārlis-Persijs Hakens (dibinātājs), Georgs Poršs, Jānis Bariss, Guna Briede, Ansis Smons, Monika Rublovska, Eiženija Porša, Eleonora Stepaņuka, Edgars Bergmanis, Maruta Pīterniece, Edgars Vorslovs, Vita Alksne, Māra Lasmane, Santa Kesenfelde, Ivars Kalniņš, Lilita Gedroviča un Anda Tīdemane. •

Teksts: Līga Kotova

Foto: LNS muzeja arhīvs

NOVĒLĒJUMI LNS 105. JUBILEJĀ

Par godu Latvijas Nedzirdīgo savienības 105 gadu jubilejai savus sirsnīgos sveicienus un vēlējumus izsaka LNS reģionālo biedrību vadītāji un organizācijas, kas cieši sadarbojas ar LNS.

Anda Tidemane (LNS Rīgas RB)

105 gadi – tas ir brīnišķīgs un nozīmīgs ceļš, ko esam nogājuši plecu pie pleca. Šajā īpašajā jubilejā novēlu turpināt augt, iedvesmot, vienot un veidot nākotni, kur katrs cilvēks jūtas pieņemts un sadzirdēts – arī bez vārdiem. Lepojos būt daļa no šīs stiprās, sirsnīgās un neatlaidīgās kopienas.

Mārīte Sarkane (LNS Latgales RB)

LNS novēlu veiksmi un izdošanos, strādājot nedzirdīgo kopienas labā! Novēlu būt saliedētiem un draudzīgiem! Lai 105 tortes svecīšu liesmas iekvēlina degsmi jaunam darba cēlienam!

Ize Jaunzeme (LNS Kurzemes RB)

LNS Kurzemes RB vadība un biedri vēlas novēlēt – vienmēr augt un attīstīties, lai ir daudz radošu ideju, smaidīgu, mīlošu, pretimnākošu cilvēku mums visapkārt un, protams, lai netrūkst uzticamu sadarbības partneru.

Anita Ceple (LNS Vidzemes RB)

Daudz laimes, LNS! Novēlam gan LNS vadībai, gan biedriem panākumus un spēju būt radošiem! Par to – vissirsnīgākais paldies!

Gunta Birnīte (LNS Kopienas centrs)

Novēlu LNS būt vienojošai, atbalstošai un iedvesmojošai saviem biedriem! Savukārt biedriem – būt aktīviem, iesaistīties un būt klātesošiem savienības darbībā. Tikai kopā, sadarbojoties un piedaloties, iespējams nodrošināt efektīvus un mērķtiecīgus pakalpojumus – tādas, kas patiesi atbilst biedru vajadzībām un kuru dēļ šī organizācija pastāv. Daudz laimes dzimšanas dienā, Latvijas Nedzirdīgo savienība!

Emīlija Balode (LNS Jauniešu centrs)

Novēlam, lai nedzirdīgo kultūra kļūst vēl stiprāka un brīvāka! Lai turpinās

krāšņi pasākumi, kas bagātina kultūras dzīvi! Lai valda draudzīga atmosfēra, savstarpējs atbalsts un cieņa vienam pret otru! Lai zīmju valodas talanti mirdz – jo zīmju valoda ir mūsu spēks un lepnums. Daudz laimes 105. gadadienā no LNS Jauniešu centra!

Iveta Kraze (Latvijas Nedzirdīgo sporta federācija)

Sirsnīgi sveicam Latvijas Nedzirdīgo savienību 105. pastāvēšanas

gadadienā! LNS bija līdzās Latvijas Nedzirdīgo sporta federācijas dibināšanas gadā, un šogad LNSF svinēs 35 gadus. LNS vienmēr ir bijis nozīmīgs un uzticams sadarbības partneris. Tieši ar LNS atbalstu tika aizsākta aktīva sporta dzīve nedzirdīgo kopienā, arī skolās, kur bērniem radās iespēja augt caur sportu. Novēlam LNS saules mūžu, nezaudējot degsmi, stiprinot kopienu un saglabājot ciešu sadarbību ar LNSF arī turpmāk! •

Latvijas Nedzirdīgo biedrības valde, 1937. gads.

Latvijas Nedzirdīgo savienības 80 gadu svinības Melngalvju namā, 2000. gads.

Latvijas Nedzirdīgo savienības simtgades svinības LU Botāniskajā dārzā, 2020. gads.

BIEDRU ATMIŅAS PAR LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBU: CILVĒKI, SAJŪTAS, VĒRTĪBAS

Par godu LNS 105. gadadienai "Kopsolī" aicināja biedrus no dažādiem Latvijas reģioniem dalīties ar saviem spilgtākajiem iespaidiem, atmiņām un novēlējumiem. Šie stāsti apliecina, ka LNS nozīme nav tikai organizatoriska – tā ir mūsu kopīgā vēsture, atbalsts un otrās mājas sajūta.

Laura Ungere no LNS Vidzemes reģionālās biedrības

Agrāk biežāk apmeklēju LNS Smiltenes RB Alūksnes grupas klubu. Gāju uz pasākumiem, palīdzēju, cik varēju, lai būtu interesanti – vadīju aktivitātes un spēles. Braucām kopā uz Rīgu skatīties izrādi "Drakula" – interesanti un smieklīgi. Zīmju valoda arī ir uzlabojusies, vairāk komunicējot ar nedzirdīgajiem cilvēkiem. Man patīk redzēt daudz cilvēku – gan klubā, gan LNS festivālos –, bet izskatās, ka cilvēku kļūst arvien mazāk, jo daudzi aizbraukuši uz ārzemēm vai aizgājuši viņšaulē. Gribētos, lai biedri ir drosmīgāki. Ja kādam ir interesantas idejas, tās droši var ierosināt un pastāstīt vadītājam. Ja cilvēks kautrējas, tad vadītāja palīdzēs. Mums alūksniešiem paveicās ar vadītāju Anitu Cepli – viņa ir saprotoša, gudra, vienmēr izpalīdzēja. Es gribētu redzēt kādu dokumentālo īsfilmu tieši par latviešu nedzirdīgajiem cilvēkiem. Novēlu, lai LNS pastāvētu vēl daudzus gadus un tajā iesaistītos vairāk cilvēku. Pats galvenais, esmu ļoti pateicīga LNS par tehniskajiem palīgīdzekļiem – vibromodinātāju, durvju zvanu ar gaismu un citiem. Bez tiem būtu daudz grūtāk.

Irena Rutkovska no LNS Latgales reģionālās biedrības

Es iestājos LNS 1974. gadā. Toreiz strādāju Daugavpils MRU par šuvēju. Tagad jau esmu pensionāre. Agrāk pati uzstājos – deklamēju bez muzikālā pavadījuma un piedalījos deju kolektīvā. Tagad otrdienās apmeklēju Daugavpils nedzirdīgo klubu, kur notiek informatīvās dienas un radošās nodarbības. Pirms pandēmijas bieži braucu uz Rīgu, lai apmeklētu Nedzirdīgo dienas koncertus. Diemžēl pēdējos gados biedru skaits sarūk. Agrāk viss bija citādi – cilvēki biežāk izgāja no mājām, vēlējās satīties un aktīvi iesaistījās sabiedriskajā dzīvē. Pēc maniem novērojumiem, pandēmija ļoti izmainīja cilvēku paradumus. Novēlu LNS saglabāt

sirds siltumu, vienotību un spēju iedvesmot!

Ainārs Osmanis no LNS Rīgas reģionālās biedrības

Strādāju LNS sistēmā kopš 1985. gada. Spilgtākie laiki bija no 1997. līdz 2000. gadam, kad strādāju par LNS galveno grāmatvedi un vienlaicīgi arī mācījos Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas Ekonomikas fakultātes bakalaura programmā. Tajā laikā LNS tikai uzsākām pirmos Eiropas Savienības projektus. Vajadzēja pirkt biroja tehniku un pirmos faksa aparātus visām reģionālajām biedrībām. Tieši tajā laikā varējām saņemt vairāk naudas no LR privatizācijas fonda LNS īpašuma Elvīras ielā 19 kopmītnes telpas pilnai rekonstrukcijai un pārvēršanai par LNS biroja telpām. Toreizējais LNS prezidents Arnolds Pavlins bija šokā, ka visu prasīto naudu mums arī piešķīra. Mana otra spilgtākā atmiņa ir par to, kā atbrauca revidente, lai pārbaudītu naudas izlietojumu Elvīras ielā 19. Viņa visu sīki pārbaudīja, arī uzrāpās bēniņos un uz jumta, lai pārlicinātos, ka visi materiāli ir nomainīti.

LNS biedru interesēs jā saglabā vai no jauna jāveicina nedzirdīgo kultūra – nedzirdīgo teātri, dejas, pantomīmas, vizuālās kustības, nedzirdīgo stāsti un konkursi, radošo pašizpaušmju dažādošana un pasākumi. Novēlu, lai vienmēr tiktu realizētas dažādas nedzirdīgo vēlmes kopīgos pasākumos un tiktu atrisinātas nedzirdīgo problēmas! Es arī gribētu, lai tiktu izveidota Latvijas nedzirdīgo zīmju valodas bibliotēka. Lai LNS vienmēr būtu kā nedzirdīgo personu otrās mājas!

Gundega Paņķo no LNS Kurzemes reģionālās biedrības

LNS sastāvā esmu vairākus gadus. Darbojos kā aktīviste un ilgu gadu biju biedrības priekšsēdētāja. Cik vien bijis manos spēkos, esmu apmeklējusi pasākumus, LNS festivālus un

Nedzirdīgo dienas koncertus, tajos arī uzstājoties ar dziesmām un dejām. Lai LNS pastāv vēl ilgu gadus un piesaista vairāk biedru! Novēlu būt radošiem, darbīgiem, atsaucīgiem un draudzīgiem, turēt godā un cieņā ieviestās tradīcijas un izkopt jaunas. Daudz laimes dzimšanas dienā!

Sanita Rūrāne no LNS Rīgas reģionālās biedrības

Mana visspilgtākā atmiņa saistās ar Jaungada Slavenību balli 2014. gadā – neaizmirstama nakts "Rītausmā", priecīga gaisotne un krāšņs salūts. Ļoti patīkami redzēt, kā jaunieši organizē dažādas vieslekcijas bez vecuma ierobežojuma. Nedzirdīgi vieslektori no Itālijas, ASV, Vācijas un Čehijas veiksmīgi uzstājās uz skatuves kā dzirdīgie. Novēlu šai iniciatīvai turpināt augt. Tāpat novēlu vairot gudrību, realizēt jaunus projektus, radīt brīnišķīgas idejas un nest labas ziņas. Uzskatu, ka nedzirdīgie un dzirdīgie ir vienlīdzīgi.

Novēlu LNS sniegt vēl vairāk siltuma un atbalsta mūsu biedriem, veicināt labu un radošu sadarbību, jo bez siltuma nav īsta labuma. Es ticu, ka tā mēs visi varam augt un attīstīties. Sirsnīgi apsveicu LNS ar ilggadējo pastāvēšanu! Aplausi ar rokām gaisā! Ar prieku un lepnumu saku – LNS ir mūsu sabiedrība.

Raitis Ozols no LNS Rīgas reģionālās biedrības

Domāju par LNS ēkas renovāciju un atceros, cik ļoti viss mainījies. Tagad tur ir silti, skaisti un patīkami. Pa smuko! Agrāk tā bija tikai kopmītne ar baltiem ķieģeļiem, skats nebija īpaši pievilcīgs. Mana vēlme – lai ar laiku mūsu latviešu biedri, kuri šobrīd dzīvo ārzemēs, atgrieztos savā dzimtenē un stiprinātu mūsu nedzirdīgo sabiedrību, kā arī lai Latvijā būtu labs ekonomiskais stāvoklis. LNS turpinās dzīvot un strādāt, un arī jaunieši aktīvi iesaistīties LNS un kļūs par svarīgu daļu no mūsu sabiedrības. •

42. LNS RĪGAS REĢIONĀLĀS BIEDRĪBAS KONFERENCE

Šī gada 17. maijā LNS Kopienas centra telpās notika pēdējā no LNS reģionālo biedrību konferencēm šajā vēlēšanu gadā – 42. LNS Rīgas reģionālās biedrības konference. Tajā piedalījās 31 no 33 ievēlētajiem delegātiem; divi delegāti, kuri konferenci neapmeklēja, bija iepriekš informējuši par attaisnojošiem neierašanās iemesliem.

Foto: LNS Rīgas RB jaunā valde (no kreisās): Aina Kauliņa, Anda Tīdemane, Madara Liepiņa, Guna Lasmane, Lilita Gedroviča, Gunta Birnīte.

Konferenci atklāja LNS Rīgas reģionālās biedrības priekšsēdētāja Anda Tīdemane, kura aicināja par konferences vadītāju apstiprināt Kristīni Kristu Skudru. Delegāti vienbalsīgi atbalstīja šo priekšlikumu. Par protokolētāju tika apstiprināta Diāna Josta, bet par balsu skaitītājiem – Renārs un Inese Simsoni. Delegāti vienbalsīgi apstiprināja konferences darba kārtību.

Atskats uz divu gadu darbu

Anda Tīdemane sniedza pārskatu par LNS Rīgas RB darbu pēdējo divu gadu laikā. Viņa informēja, ka šajā laikā notikušas 16 valdes sēdes, kā arī norisinājušās grupu pārvēlēšanu sapulces. Šobrīd darbojas 14 LNS Rīgas RB grupas. 2025. gada martā tika likvidēta grupa "Cerība", jo tajā bija mazāk nekā pieci biedri, kas neatbilst biedrību grupu darbības prasībām. Tika izteikta pateicība visām grupām par aktivitāti, biedru saliedēšanu, pasākumu organizēšanu un sadarbību ar LNS Rīgas RB.

Statistika, sabiedriskā dzīve un sadarbība

2025. gada maijā LNS Rīgas reģionālajā biedrībā ir 1027 biedru un darbojas 14 grupas. Lielākās grupas ir Latgales (201 biedrs), Kurzemes (165 biedri), Vidzemes (157 biedri) un Rīgas rajona grupa (125 biedri). Biedrībā divu gadu periodā uzņemti 42 jauni

biedri, bet 5 cilvēki biedrībā iestājušies atkārtoti. Izslēgti ir 17 biedri, bet 42 devušies mūžībā.

LNS Rīgas RB ir sadarbojusies ar dažādām organizācijām gan Latvijā, gan ārpus tās. Īpaši veiksmīga sadarbība ir izveidojusies ar LNS Kopienas centru, kā arī ar LNS Jauniešu centru. Sadarbības rezultātā ir veidojusies bagātīga kultūras un sabiedriskā dzīve: notikuši tematiskie pasākumi, ekskursijas, informatīvās pēcpusdienas, Lieldienu, Jāņu, Ziemassvētku un Latvijas dzimšanas dienas svinības.

Debates un ierosinājumi

Konferences laikā notika debates, kurās biedri pauda gan atzinību, gan priekšlikumus turpmākajam darbam. Tika rosināts mainīt grupu nosaukumus, lai izvairītos no nosaukumu dublēšanās ar reģionālajām biedrībām. Vairāki runātāji uzsvēra nepieciešamību atjaunot pensionāru padomi un noteikt atbildīgo personu LNS valdē, kas pārstāvētu senioru intereses. Tika izteikts priekšlikums rīkot izbraukumu informatīvās pēcpusdienas, ko vadītu Rīgas pārstāvji, arī ārpus Rīgas, piemēram, Jelgavā. Daži biedri aktualizēja jautājumus par zīmju valodas attīstību, norādot uz nepieciešamību regulāri papildināt un apstiprināt jaunas zīmes. Tāpat tika aicināts attīstīt projektus IT prasmju

apgūvei senioriem un personām ar garīgās attīstības traucējumiem.

Vadības vēlēšanas

Priekšsēdētāja amatam tika izvirzīti seši kandidāti, taču visi, izņemot līdzšinējo priekšsēdētāju Andu Tīdemani, savu kandidatūru noraidīja. Delegāti vienbalsīgi apstiprināja Andu Tīdemani šajā amatā atkārtoti.

Anda Tīdemane piedāvāja izveidot valdi septiņu cilvēku sastāvā: Gunta Birnīte, Madara Liepiņa, Lilita Gedroviča, Guna Lasmane, Aina Kauliņa, Aldis Ādamsons un pati Anda Tīdemane. Visi kandidāti piekrita darbam valdē, tostarp Aldis Ādamsons, kurš konferencē nebija klāt, bet bija iepriekš ar iesniegumu informējis par savu piekrišanu kļūt par valdes locekli, ja priekšsēdētājas amatā tiks apstiprināta Anda Tīdemane. Aldis Ādamsons ir pārgājis no LNS Kurzemes reģionālās biedrības uz LNS Rīgas reģionālo biedrību. Visi valdes locekļi tika ievēlēti vienbalsīgi.

Delegāti un kandidāti

Konferencē tika apstiprināti 33 delegāti dalībai LNS 21. kongresā. Par kandidātiem uz LNS domi tika izvirzīti 13 biedri – visi piekrita un tika vienbalsīgi apstiprināti: Edgars Vorslovs, Inese Immure, Gunta Birnīte, Brigita Lazda, Ivars Kalniņš, Lilita Gedroviča, Anda Tīdemane, Varis Strazdiņš, Krista Freimane, Kristīne Krista Skudra, Ilona Liniņa, Elfa Kesenfelde un Laura Zeltiņa.

LNS prezidenta amatam tika izvirzīts Edgars Vorslovs, kurš kandidatūru apstiprināja, uzsverot savu vēlmi pabeigt iesāktos darbus un norādot uz savu atbildību pret biedru izraudīto uzticību.

Noslēgums un pateicība

Konferences beigu daļā Anda Tīdemane emocionāli pateicās savai komandai, grupu vadītājiem, brīvprātīgajiem, pašdarbības kolektīviem un LNS vadībai. Tika pasniegtas pateicības dāvanas un ziedi. Noslēgumā tika demonstrēti LNS Rīgas RB grupu videosveicieni par godu LNS Rīgas RB un LNS 105 gadu jubilejai. •

Video ziņu sižets par LNS Rīgas RB konferenci:

DZINTRAS INTSONES MŪŽA IEGULDĪJUMS

2025. gada 8. februārī notika "LNS Gada balva 2024" ceremonija, kurā balvas tika piešķirtas 12 nominācijās. Noslēgumā, kā jau ierasts, tika pasniegta balva par mūža ieguldījumu. Šogad šo godu saņēma Dzintra Intsone – cilvēks, kuras darba mūžs Latvijas Nedzirdīgo savienībā pārsniedzis sešus gadu desmitus. Ar savu uzticību, pieticību un nelokāmo darba tikumu viņa kļuvusi par piemēru daudziem. LNS prezidents Edgars Vorsklovs, sveicot laureāti, sacīja: "Ir cilvēki, kas visu savu mūžu ir veltījuši nedzirdīgo savienībai, un tāda ir Dzintra Intsone. Paldies par visu, ko esi mums devusi!"

Darbs LNS sistēmā vairāk nekā 60 gadu garumā

Dzintra Intsone savu darba dzīvi veltījusi Latvijas Nedzirdīgo savienībai un kļuvusi par LNS Goda biedru. Kopumā viņas darba stāžs LNS sistēmā ir vairāk nekā 62 gadi. No 1961. gada viņa strādāja Rīgas mācību un ražošanas uzņēmumā – sākotnēji kā audēja, vēlāk elektromontāžas cehā kā brigadiere. No 1996. gada līdz 2024. gada vasarai viņa uzkopa LNS telpas. Viņas darbu raksturoja atbildības sajūta, centība un nemainīgs optimisms. Dzintra kļuvusi par piemēru, kā ar sirsnību un uzticību ilgus gadus kalpot kopienai.

Dzintras sajūtas, saņemot balvu

"Saņēmu balvu par mūža ieguldījumu – to negaidīju, biju patiesi pārsteigta un mazliet satraukta. Atceros, ka savu darbu LNS sāku 1961. gadā Zirgu ielā, Vecrīgā. Vēlāk pārcēlos uz jauno kombinātu Elvīras ielā. Kad beidzu darbu, biju noilgojusies – vēlējās strādāt, bet veselība un vecums vairs neļauj. Balva tagad stāv goda vietā mājās uz plaukta. Biju to aizvedusi

parādīt savai māsīcai Ilzei Aizkraukles novadā – viņa arī bija priecīga un novēlēja labus vārdus. Arī ģimene bija sajūsmā, īpaši mazbērni."

Jauna pieredze un iespējas

Pēc darba dzīves noslēgšanas Dzintra plāno aktīvāk iesaistīties pasākumos. Lieldienās viņa ar vīru Imantu devās uz Poliju, kur apmeklēja Varšavu, Krakovu, Čenstohovu un Zakopani. Ceļošanai viņi veltīja piecas dienas, baudot skaistas vietas un gardus ēdienus. 4. maijā Dzintra apmeklēja svētku lielkoncertu "Saknes, kas sien" pie Brīvības pieminekļa ar tulkojumu zīmju valodā.

Dzintrai Intsonei 31. maijā ir dzimšanas diena. "Kopsolī" sveic Dzintru dzimšanas dienā, novēlot veselību, laimi un daudz prieka! Lai katra diena ir piepildīta ar smaidiem un siltām atmiņām!

Interviju ar Dzintru par viņas darba gaitām lasiet "Kopsolī" 2024. gada augusta izdevumā. •

FESTIVĀLS LAMPA: IKGADĒJS DIALOGS UN PIEEJAMĪBA VISIEM

sarunu
festivāls

Katru gadu vasaras vidū Cēsīs norisinās sarunu festivāls "Lampa" – nozīmīgs līdzdalības un diskusiju forums, kas pulcē dažādas sabiedrības grupas. Šis pasākums ir veidots tā, lai cilvēkus rosinātu domāt, runāt un uz klausīt vienam otru, kļūstot par plašu platformu ideju apmaiņai un sabiedrības saliedēšanai.

Šogad festivāls notiks **20. un 21. jūnijā**. Festivāla organizatori īpaši piedomā, lai pasākums būtu pieejams katram interesentam. Jau tradicionāli vairāk nekā 20 pasākumu tiks translēti ar tulkojumu zīmju valodā, ļaujot arī cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem pilnvērtīgi piedalīties gan klātienē, gan tiešsaistē. Tie pasākumi, kas tiks translēti tiešraidē, automātiski būs pieejami arī "YouTube" kanālā, kur tos katrs varēs noskatīties sev ērtā laikā. Tulkojums zīmju valodā tiek nodrošināts sadarbībā ar Latvijas Nedzirdīgo savienību. Uzņēmums "Tilde" nodrošinās teksta reāllaika transkripciju. Tas pārveido runu tekstā, kas tiks rādīts ekrānos uz skatuves vai arī mobilajā telefonā. Transkripcija mobilajā tālrunī būs pieejama, izmantojot QR kodu, ko nolasot, atvērsies lapa, kur varēs sekot līdzi runātajam tekstam. Informācijas punktus ir nodrošinātas indukcijas cilpas, kā arī tiek veidotas klusākas zonas, kur cilvēki ar dzirdes traucējumiem var ievērot klusumu, justies droši un komfortabli.

Organizatori uzsver, ka pieejamība ir viens no festivāla galvenajiem mērķiem – ik gadu tiek paplašinātas iespējas visiem cilvēkiem iesaistīties diskusijās.

Festivāla programma:

Turpinājums 12. lp.

Rīga: izpratne, pieejamība un praktiskas aktivitātes

17. maijā seminārs notika LNS Rīgas reģionālajā biedrībā. To atklāja Kristīne Krista Skudra, iepazīstinot dalībniekus ar diskriminācijas jēdzienu, tās izpausmēm un piemēriem. Seminārā tika apskatītas grupas, kuras visbiežāk skar diskriminācija, un izskaidrotas atšķirības starp stereotipiem. Tika apskatīti normatīvie akti: Latvijas Satversme, Darba likums, Invaliditātes likums, Eiropas cilvēktiesību konvencija un ANO Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām.

Semināra otrajā daļā uzstājās Liens Eisaks no Invalidu un viņu draugu apvienības "APEIRONS", kas nostiprināja semināra dalībnieku iegūtās zināšanas par diskrimināciju un stāstīja par veidiem, kā padarīt vidi un informāciju pieejamāku dažādām personu grupām. Tika demonstrēti arī "APEIRONA" sagatavotie videoklipi, kuros skaidrots, kā izturēties un komunicēt ar cilvēkiem ar dažāda veida invaliditāti.

Dalībnieki saņēma arī praktiskus padomus par informācijas pieejamību – alternatīvo tekstu attēliem, video subtitriem, piemērotiem fontu stiliem un iespēju teksta failus pielāgot vairākām valodām, piemēram, "YouTube" vidē.

Semināra noslēgumā notika praktiskas aktivitātes, kurās dalībnieki varēja iejusties cilvēku ar invaliditāti lomā – risinot situācijas, kad tiek ierobežota kāda no maņām. Tas palīdzēja labāk izprast, ar kādiem šķēršļiem ikdienā saskaras citi un kā mēs katrs varam palīdzēt vidi padarīt iekļaujošāku.

Šie semināri ir svarīgs solis, lai palīdzētu nedzirdīgajiem cilvēkiem saprast savas tiesības, iemācīties aizstāvēt sevi un veicinātu iekļaušanu sabiedrībā. Tie arī veicina sadarbību ar pašvaldībām, izglīto sabiedrību un rosina pārmaiņas, kas nāk par labu visiem.

Projekts "Ar zīmju valodu uz iekļaušanos" tiek īstenots ar Eiropas Savienības un Latvijas valsts līdzfinansējumu. Projekta identifikācijas numurs: 4.3.4.2/1/24/A/018.

"AR ZĪMJU VALODU UZ IEKĻAUSĀNOS": SEMINĀRI PALĪDZ IZPRAST DISKRIMINĀCIJU UN VEICINA VIENLĪDZĪBU

Latvijas Nedzirdīgo savienība šogad īsteno projektu "Ar zīmju valodu uz iekļaušanos", kura mērķis ir palīdzēt cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem justies droši, saprast savas tiesības un būt pilnvērtīgai sabiedrības daļai. Projekta laikā dažādos Latvijas reģionos notiek semināri, kuros dalībnieki zīmju valodā iegūst jaunas zināšanas. Projekts ilgs septiņus mēnešus – no 2025. gada janvāra līdz jūlijam. Šobrīd ir notikuši jau četri semināri: Rēzeknē, Liepājā, Valmierā un Rīgā. Visos uzmanība tika veltīta diskriminācijas atpazīšanai un tās novēršanas iespējām.

Rēzekne: kopīga saruna ar pašvaldību un praktiskas zināšanas

22. martā Rēzeknē, LNS Latgales reģionālajā biedrībā notika pirmais projekta seminārs. Pasākumu vadīja Mārīte Sarkane un Elvīra Čaika – pirmā dalījās ar teorētisku informāciju par diskrimināciju, bet otrā vadīja praktiskas nodarbības, kurās tika apskatītas reālas dzīves situācijas un to risinājumi.

Īpaši vērtīga bija saruna ar Rēzeknes pašvaldības pārstāvjiem – Sociālā dienesta vadītāju Gunāru Arbidānu un Kultūras un tūrisma centra direktori Kristīni Kokorēviču. Viņi uzklusēja semināra dalībniekus, runāja par informācijas pieejamību un uzsvēra, ka ir gatavi turpināt sadarbības ar LNS, lai uzlabotu nedzirdīgo cilvēku iekļaušanu sabiedrībā.

Liepāja: tiesības un pieejamība – kur vēl jāaug

29. martā seminārs notika LNS Kurzemes reģionālajā biedrībā Liepājā. Šeit galveno lekciju vadīja Liepājas domes Sabiedrības pārvaldes speciāliste Brigita Dreize, kura vienkāršā un saprotamā veidā pastāstīja par cilvēktiesībām un diskrimināciju – ko tā nozīmē, kā tā izpaužas un ko darīt, ja ar to saskaras. Tika apskatīti diskriminācijas piemēri – pēc dzimuma, vecuma,

invaliditātes, rases vai reliģijas. Dreize arī iepazīstināja ar pētījumu par vides pieejamību Liepājā, kurā noskaidrots, ka lielākajai daļai iestāžu vēl nepieciešami uzlabojumi, lai tās būtu draudzīgākas cilvēkiem ar invaliditāti. Tikai koncertzāle "Lielais dzintars" ir pilnībā pieejama.

Otrajā daļā notika diskusijas darba grupās, dalībniekiem daloties savā pieredzē un idejām par to, kā uzlabot dzīvi nedzirdīgajiem cilvēkiem gan ikdienā, gan izglītībā un sabiedriskajā vidē.

Valmiera: personīgi stāsti un praktiski ieteikumi

12. aprīlī seminārs notika LNS Vidzemes reģionālajā biedrībā Valmierā, un to vadīja Anita Ceple. Viņa sniedza viegli uztveramu prezentāciju par diskrimināciju – kas to izraisa, kā to atpazīt un kur vērsties pēc palīdzības.

Seminārā notika arī diskusijas, kurās dalībnieki pastāstīja par savu pieredzi saskarsmē ar diskrimināciju. Vairāki atzina, ka visbiežāk tā sastopama darba meklējumos, kuru laikā nedzirdīgie regulāri tiek atraidīti. Tika arī minēts, ka reģionos diskriminācija bieži jūtama izteiktāk nekā Rīgā, ko veicina, piemēram, mazāka sabiedrības izpratne un ierobežota informācijas pieejamība.

SUB_BAR SHOW - MŪZIKA, KO VAR SAJUST AR ĶERMENI

18. aprīlī kultūrvietā "LASKA 21", Rīgā, Vagonu ielā 21, notika neparasts mūzikas pasākums – SUB_BAR SHOW. Tā bija multisensora performance, kurā mūzika tika nevis dzirdēta, bet sajūta ar visu ķermeni. Tā ir mūzika, kas ir veidota ar spēcīgām zemo frekvenču vibrācijām un ļauj klausītājiem uztvert ritmu un enerģiju ne caur ausīm, bet sajūtām.

Pasākums bija īpaši piemērots cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem – nedzirdīgajiem un vājdzirdīgajiem –, taču to varēja baudīt arī dzirdīgie. Šī pieeja pirmo reizi tika izmēģināta 2021. gada nogalē Berlīnē, un tā kļuva par jaunu veidu, kā mūzika var kļūt pieejama arī cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem. SUB_BAR SHOW apvieno dzirdīgus un nedzirdīgus māksliniekus, radot platformu iekļaujošai, visiem pieejamai kultūrai.

Pasākuma norises vieta "LASKA 21" ir noslēpumaina, skaista oāze Rīgas vidū. Agrāk šajā vietā atradās Rīgas vagonbūves rūpnīca, kas Padomju Savienības laikā bija liela un aktīva ražotne ar plašiem ceļiem, darbnīcām un noliktavām. Telpas, kur agrāk rīvēja metāls, tagad ir jaunā veidolā, iemiesojot mākslinieciskumu, brīvību un radošumu. Šī vieta rada sajūtu, kas paliek sirdī. Ja vienreiz to apmeklēsi, tad noteikti vēlies atgriezties.

Ieejot mūzikas zālē, pavērās interesants skats – nevis rindās sakārtoti krēsli, bet pa zāli izkaisīti sēžammaisi (pufi). Varēja iekārtoties ērti un justies kā mājās. Lai gan sākumā bija jūtams apmulsums, tas tika pārvarēts ar mūzikas palīdzību. Sākoties pasākumam, ekrānā parādījās video ar nelielu stāstu par katru mākslinieku. Tiesa, subtītri bija angļu valodā, un arī zīmju valoda bija cittautes – tā arī neizdevās noskaidrot, kura valsts. Atskatot mūzikas vibrācijām, ar to sinhronizējās arī gaismas frekvences. Ķermenis kļuva par instrumentu, bet gaisma – par ritmiski pulsējošu valodu. Vienlaikus ekrānā rādīja dabas skatus – ūdens ainas, akmeņus, ziedu kustību vējā...

Pašai autorei šī bija jauna pieredze, ko pirmajā reizē neizdevās pilnībā izbaudīt, jo trūka izpratnes par šo

mākslas veidu. Pēc apmēram divas stundas ilgā šova, ko divās daļās sadalīja īss pārtraukums, visiem interesentiem bija iespēja uzskatīt šajā neparastajā vietā līdz naktij.

Uz šo neparasto mūzikas performanci bija sanākuši daudzi nedzirdīgie un vājdzirdīgie. Daži piekrita dalīties savos iespaidos.

Laura Igare

Patīk vai nepatīk? Saku – viduvēji. Mūzika skanēja vāji, vairāk izjutu basu un vibrācijas. Mēģināju uztvert gan ar dzirdes aparātiem, gan bez – man tā ir pirmā šāda veida pieredze. Kad skatījos video ar Pauļa Kalniņa uzaicinājumu, nodomāju – uhh, kaut kas interesants, jāaiziet palūkoties. Bet dzīvē bija pavisam citādi – vairāk izjutu tikai vibrāciju un basu. Vai apmeklētu līdzīgu pasākumu? Domāju, ka nē. Ja būtu laba mūzika, tad varētu – jā. Visvairāk patika vieta – "LASKA 21" – un nedzirdīgo kompānija pēc mūzikas performances.

Inese Immure

Dodoties uz SUB_BAR SHOW, cerēju uz ko līdzīgu pasākumam, ko piedzīvoju Londonā 2011. gadā, – grandiozu diskotēku, kas bija veidota speciāli nedzirdīgajiem. Tajā mūziku varēja ne tikai dzirdēt, bet redzēt,

sajust, izgaršot un pat izsmaržot. Tas bija iespaidīgs notikums milzīgā zālē, kurā piedalījās vairāk nekā tūkstoš cilvēku, tostarp dzirdīgie. Par šo unikālo pieredzi rakstīju "Kopsolī" 2011. gada novembra numurā. Tāpēc bija patīkami uzzināt, ka arī Rīgā tiek rīkots līdzīgs pasākums.

Tomēr, ierodoties pasākumā, man bija pārsteigums – neliela publika sēdēja tumsā un klusumā, cenšoties mūziku sajūst citādā veidā. Visi sēžammaisi jau bija aizņemti, tāpēc sēdēju uz parasta krēsla. Mūzika bija pietiekami skaļa, tādēļ izslēdzu dzirdes aparātus un centos uztvert ritmus ar ķermeni – caur vibrācijām. Sākumā mani vadīja ziņkāre – kā tas būs? Taču pusstundas laikā, ko pavadīju pasākumā, uztvēru tikai vienveidīgas vibrācijas. Beigās man jau bija diskomforts – fiziski bija nedaudz slikti. Pieļāvu, ka, sēžot sēžammaisā, varbūt baudītu daudzveidīgākas vibrācijas. Tomēr tāda veida pasākumus nākotnē vēlreiz neapmeklēšu, jo man joprojām spilgtā atmiņā ir Londonā piedzīvotais. Vienlaikus novērtēju SUB_BAR SHOW centienus piedāvāt jaunu veidu, kā cilvēki ar dzirdes zudumu var piedzīvot un izprast mūziku.

Zane Nebija

Mums katram ir savs viedoklis. Vīrs, kurš ir vājdzirdīgs, saka, ka vibrācija bija parāk vāja nedzirdīgajiem – vajadzētu spēcīgāku, izteiksmīgāku. Savukārt es (dzirdu sliktāk nekā vīrs) mūziku nevarēju sadzirdēt, bet jutu spēcīgas vibrācijas frekvences. Vienā ziņā mūsu viedokļi sakrīt – ekrānā nerādīja nepieciešamās detaļas. Būtu vajadzīgs atainot vizuāli pašu mūzikas ritmu un vibrāciju, lai varam izprast šo mūziku. Bez vizualizācijas grūti saprast vibrāciju, ir tikai dažādas frekvences. Nedzirdīgajiem ir vajadzīgi vizuālie elementi (akcenti) ekrānā! Kopumā nebija tik slikti. Pēc pasākuma bija tik forši pabūt kompānijā!

Madara Indriksone

Man patika! Pirms pasākuma es jau iztēlojos, kādas vibrāciju frekvences tur varētu būt. Pasākumā es varēju izjust dažādas vibrācijas, bija dažādu frekvenču toņi un jutība. Daži momenti ar vibrācijām man nepatika. Savukārt vienā brīdī bija sajūta, it kā es meditēju. Jutu, kā manu enerģijas lādiņu purināja un pamodināja. Labprāt aizietu vēlreiz! •

ZELTA SIRDS - TATJANA URBONIENE

Tatjana Urboniene ir vājdzirdīga un aktīva Latvijas Nedzirdīgo savienības Rīgas reģionālās biedrības biedre. Viņa ilgus gadus bijusi Zemgales grupas vadītāja. Tatjanas neatlaidība, sirsnība un ieguldījums arī profesionālajā sfērā – veselības aprūpē – ir pamanīts un augstu novērtēts. 2025. gada 28. februārī Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas Sirds ķirurģijas nodaļas svinīgajā ceremonijā Tatjana saņēma īpašo apbalvojumu "Zelta sirds".

Svinīgajā ceremonijā Tatjanu raksturoja nodaļas galvenā virsmāsa Zane Laure: "Viņas piemērs iedvesmo ne tikai mūsu komandu, bet arī visus, kas viņu pazīst. Mēs visi esam ļoti lepnī, ka varam strādāt kopā ar šādu cilvēku – māsas palīgu, kura ir ne tikai profesionāla, bet arī ļoti cilvēcīga un sirsnīga. Mūsu zelta sirds - Tatjana Urboniene." Pēc apbalvošanas Tatjana piekrita dalīties savās pārdomās par darba gaitām un šo īpašo notikumu arī ar "Kopsoli" lasītājiem.

Lūdzu, pastāstiet mazliet par savu ceļu gājumu līdz pašreizējam amatam.

Es Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas Sirds ķirurģijas nodaļā sāku strādāt 1995. gada janvārī par apkopēju. Tad mani paaugstināja – desmit gadus biju saimniecības māsa. Biju atbildīga par gultas veļu, katru gadu veicu saimniecisko lietu inventarizāciju. 2009. gadā nepagāju garām informācijas dēlī uzliktajam

aicinājumam pieteikties māsas palīgu kursos. Ar satraukumu sirdī pieteicos un Rīgas 1. medicīnas koledžā izgāju profesionālās kvalifikācijas kursus deviņu mēnešu garumā. Pēc diploma saņemšanas gadu vēl pastrādāju saimniecības sektorā. Kad šo nodaļu likvidēja, uzreiz pārgāju uz māsas palīdzes amatu un tajā strādāju joprojām. Māsas palīdzes pienākumos ietilpst sirds slimnieku aprūpe.

Lieliska karjeras izaugsme! Medicīnas nozarē ir daudz grūtu terminu. Kā veicās kurssos?

Jā! Ar mācīšanos gāja raibi, bija liels uztraukums ikreiz, kad ienācu klasē! Kursos gāju bez zīmju valodas tulka. Tomēr nepadevos un ar sakostiem zobiem cītīgi sekoju līdz uzdevumiem! Visgrūtākā, protams, bija anatomija. Kurša biedrenes mani lieliski saprata un vienmēr patulkoja. Bija kopības sajūta, nebiju atstumta. Mācību laikā vīrs bija liels atbalsts un arī uzraugs – sekoja līdz, vai esmu pareizi apguvusi tēmu. Eksāmenu anatomijā nokārtoju "uz urrā"! (Parāda diplomu – aut. piez.)

Kāda bija jūsu reakcija svinīgajā ceremonijā, dzirdot savu vārdu un saņemot balvu? Kāpēc, jūsuprāt, apbalvoja tieši jūs?

Sirds ķirurģijas centra balles ceremonija notiek katru gadu, un es arī ikreiz piedalos. Pieradu, ka kādai vai kādam tiek balva, un vienmēr priecājos līdz. Kad zālē atskanēja mans vārds, es vēl ilgi to neaptvēru. Līdz manām smadzenēm tas "gāja ilgi", biju ļoti pārsteigta. Spīdīgo zelta balvu pasniedza ar baltiem cimdkiem, lai nepalīktu nospiedumi. Ilgu laiciņu man kaklā bija iestrēdzis "kamols", pat ieēst kaut ko no bagātīgi klātā galda nevarēju. Vieglāk bija padzert. Kad attapos, varēju ieēst kūku. Vēlāk uzzināju, ka kāda no kolēģēm bija sazinājusies ar manu meitu, lai uzzinātu manu biogrāfiju. Atkal – patīkams šoks par to, ka pa kluso gatavojās mani apbalvot!

Es uzskatu, ka esmu pelnījusi šo balvu, jo ilgus gadus strādāju ar prieku un gādīgu mīlestību. Mana domāšana bija stereotipa vadīta – nedzirdīgie ir "cita šķirne". Taču pēc balvas saņemšanas es sapratu, ka esmu novērtēta un vajadzīga, kā arī līdzvērtīga ar dzirdīgajiem!

Kā jums izdodas komunicēt ar pacientiem un kolēģiem?

Ar pacientiem nav problēmu. Kā? Piedodiet, bet veci cilvēki un arī jaunie, ja ir slimi, runā lēni, dikcija ir saprotama. Slavenības arī pie mums ir bijušas. Esmu viena no īpašajām māsas palīdzēm, jo protu aprūpēt un klausīties, daļa pacientu uzticas tikai man! Starp citu, bijuši arī daudzi nedzirdīgie. Komunikācijas šķēršļi nav bijuši.

Ar kolēģiem esam draudzīgi un protam

arī jautroties! Svarīgajās sapulcēs galvenā virsmāsa Zane Laure vienmēr laicīgi visu detalizēto informāciju uzraksta datorā un nodod man, kā arī pieliek pie stenda.

Darbs man nav kā hobijs, bet man patīk strādāt, un to daru ar prieku un tīru sirdsapziņu. Strādāšu, kamēr varēšu. Līdz pensijai nav vairs tālu.

Vai nedzirdīgie var strādāt līdzīgos amatos kā jūs?

Jāturas pie mērķa – jāpārvar grūtības, daudz jālasa, daudz jāmācās, daudz jāstrādā.

Tatjanas ģimenes locekļi par Tatjanu un viņas iegūto balvu

Tatjanas vīrs Vytautas Urbonas

Priecājos, ka sieva saņēma šo lielisko balvu, jo viņa ir to pelnījusi. Ļoti gaidu, kad viņa dosies pelnītā pensijā, lai varam kopā baudīt mūsu skaistos kopabūšanas mirkļus!

Tatjanas meita Vida Meija

Mamma kolēģe, medmāsa Gundega, ar kuru sen esam pazīstamas (es arī kādreiz strādāju par apkopēju), mani uzmeklēja. Es sīki izklāstīju mamma biogrāfiju un sūtīju bildes. Redzēju Gundegas atsūtītajā videofilmā mamma prieka asaras! Ļoti lepojos, ka mana mamma, šķiet, ir pirmā gandrīz nedzirdīgā māsu palīdzē Latvijā, kas saņēma šādu balvu, turklāt prestižā klīnikā. Starp citu, mamma daudzus gadus saņēma arī pateicības balvas. Iespējams, arī fakts, ka mamma drīz dosies pensijā, veicināja "Zelta sirds" balvas piešķiršanu viņai. Gundegai izteicu pateicību, ko nodot visiem kolēģiem, par pacietību, strādājot ar mammu. Neraugoties uz to, ka viņa ir nedzirdīga, kolēģi pieņēma viņu tādu, kāda viņa ir. Apbrīnojami lieliska ir šī Sirds ķirurģijas nodaļas komanda! Priecājos arī, ka pacienti ir apmierināti par mamma gādību un rūpēm.

Dēls Vītauts Urbons

Es biju ļoti priecīgs, ka mamma saņēma šo balvu! Paldies viņai, ka parādīja mums, kas ir kārtība, strādājošs cilvēks un mīlestība pret savu darbu. Pateicos, ka kolēģi mammu vērtē augstu. Malacīte mana mamma! •

Teksts: Jūlija Bite

VALSTS SVĒTKU KONCERTS AR TULKOJUMU ZĪMJU VALODĀ

4. maijā pie Brīvības pieminekļa norisinājās svētku lielkoncerts "Saknes, kas sien", kam pirmo reizi tika nodrošināts tulkojums zīmju valodā. Tulkojums bija redzams lielajā tiešraides ekrānā kreisajā pusē no Brīvības pieminekļa. Pasākumu tulkoja zīmju valodas tulces Katrīna Ancāne un Zane Bondare.

Abas tulces norāda, ka pasākums bijis izcili noorganizēts. "Mēs tulkojam teltī. Tulkošana norisinājās attālināti – tādā veidā, ka kamera bija priekšā un mums bija monitors. Monitorā redzējām, kas notiek gan uz skatuves, gan uz lielā ekrāna. Un redzējām arī, kā mēs izskatāmies uz šī lielā ekrāna," stāsta Katrīna Ancāne. "Bija ļoti, ļoti ērti. Par mums bija ļoti padomāts – bija silti, tulkošana bija ļoti ērta. Mums bija arī iespēja nolikt priekšā dziesmu tekstus – gadījumam, ja uztraukumā aizmirstas. Protams, iztrūkst dalības sajūta – mēs nebijām uz skatuves, kā tas bija, piemēram, 18. novembra pasākumā. Taču no organizatoriskā viedokļa viss bija izcili. Mēs bijām autonomas, savā "burbulī". Vienīgais, par ko mums radās bažas, – cik daudz nedzirdīgo cilvēku vēroja koncertu klātienē? Zinu, ka maija svētkos daudzi nedzirdīgie bija izbraukuši no Rīgas.

"Ļoti laba komunikācija. Pirms pasākuma ar mani sazinājās, pajautāja, kas ir vajadzīgs un kā mēs mainīsimies. Telts tika apsildīta, mēs varējām mierīgi novilkt mēteļus. Ļoti profesionāli no organizatoru puses," stāsta Zane Bondare.

"Es biju dzirdējusi par pieredzi, tulkojot

Foto: Justs Kravalis/TVNET GRUPA

18. novembra pasākumā – ka nevar neko dzirdēt, ka dziesmas no galvas jāiemācās un jāskatās mūziķiem mutē, lai saprastu, vai viņi dzied. Sākumā es šaubījos, taču gribēju pamēģināt. Laikam šis bija veiksmīgais piemērs, teltī mēs visu ļoti labi dzirdējām," par saviem iespaidiem pēc pasākuma tulkošanas stāsta Zane.

"Es esmu vadījusi radio raidījumus. Tu vienkārši runā un nejutī, ka kāds klausās. Tāpat arī bija šeit, jo bijām teltī un neredzējām, ka kāds mūs vēro. Un tikai vēlāk, kad skatījās šo raidījumu atkārtojumā, redzēju, ka bija ļoti daudz cilvēku un viņi skatījās arī uz tulku ekrānu. Varēja redzēt, ka viņiem acis laiku pa laikam "metas" uz augšu. Esot teltī, tu to nejutī. Esot uz skatuves, ir vairāk emociju."

Par pasākumu abas tulces uzzinājušas ļoti laicīgi un sākušas gatavoties jau mēnesi iepriekš. Laicīgi bija atsūtīti gan dziesmu vārdi, gan dziesmu saraksts. Starp dziesmām uzstājās arī grupa "Rīmdari" – viņi repoja. Tāpat pasākumā bija dažādas uzrunas un apsveikumi.

Zīmju valodas tulkam ir jābūt ne tikai vienkārši tulkot vārdus un teikumus, stāsta Zane. "Es domāju, ir jābūt melodeklamācijas pieredzei, tulkojot šādus pasākumus. Piemēram, kad ir kāda pauze starp dziesmu vārdiem un skan tikai mūzika, tulkam ir jākustas līdzī vai, piemēram, jāparāda, ka it kā spēlē bungas vai ģitāru."

"Tā kā man nav liela pieredze tulkot dziesmas un es neesmu ļoti "teatrāls" tulks, man bija nedaudz grūtāk saprast, ka man ir jāpārveido vārdi un nevaru rādīt visu burtiski. Un zīmes jāpārveido tā, lai tās būtu plūstošas, kā dziesmā, lai saskan ar melodiju. Man tas bija izaicinājums. Bija jātulko arī reps – tas ir citāds nekā liriska dziesma. To gan nevajadzēja pārveidot – jātulko tieši tā, kā dzied," savā pieredzē dalās Katrīna Ancāne.

"Noorganizēts viss bija tiešām izcili. Tulkot pasākumu klātienē, ja nav nedzirdīgie apmeklētāji... Mums, tulkiem, liekas, ka tādā gadījumā tur esam bezjēdzīgi. Tajā pašā laikā dzirdīgie apmeklētāji redz, ka organizatori domā par iekļaušanu, par pieejamību," spriež Katrīna, sakot, ka šāda mēroga pasākumos tulka pakalpojums noteikti ir vajadzīgs. "Valsts svētkos tam būtu jābūt obligāti, jo kāpēc kādai sabiedrības daļai būtu jājūtas atstumtai?" •

SVEICAM JŪNIJA
JUBILĀRUS!

Jūnijs atver durvis vasarai – dabā viss plaukst un zied, saule silda sirdis un mudina mūs vairāk būt ārā, elpot pilnu krūti un baudīt katru mirkli. Tas ir laiks, kad daba ir viskrāšņākā un cilvēki – visaktīvākie. Īpaši priecājamies sveikt jūnija jubilārus – tos, kuru dzimšanas dienas iekrāso vasaras sākumu. Vēlam jums veselību, dzīvesprieku un gaišas domas!

RĪGAS BIEDRĪBĀ

- 04.06. AIVARS KLIEVĒNS
- 04.06. IRMA MEDNIECE
- 04.06. MĀRTIŅŠ SILIŅŠ
- 06.06. MARTA KRAULE
- 07.06. VINETA KOZLOVA
- 07.06. VIJA BRAUNA
- 08.06. JURIS ĶĪVĪTIS
- 08.06. INESE SIMSONE
- 09.06. ALDA KURSĪTE
- 10.06. MĀRIS VERNIS
- 17.06. SANDRA VANAGA
- 21.06. KĀRLIS SĪLIS
- 22.06. VELTA KLEINA
- 23.06. TATJANA LUPĀNE
- 27.06. NATAĻJA AHREMCOVA
- 30.06. MĀRIS VEIDEMANIS

VIDZEMES BIEDRĪBĀ

- 24.06. SANTA TUKSNESE

LATGALES BIEDRĪBĀ

- 05.06. IRINA PROVEJA
- 08.06. ERNA KRASINSKA-JERMOLICKA
- 10.06. REGĪNA VUTINĀNE-JEŅEVA
- 10.06. ALEKSANDRS SLICS
- 21.06. ALOIZS PLEŠNERS
- 27.06. ALEKSANDRS BARBOSOVS

Festivālā "Lampa" no vairāk nekā 20 dažādiem pasākumiem, kas tiks tulkoti zīmju valodā, īpaši izceļas diskusija ar tēmu "Kur paliek jaunieši ar invaliditāti?". Šajā diskusijā piedalīsies un nedzirdīgo jauniešu viedokli pārstāvēs **LNS Jauniešu centra vadītāja Emīlija Balode**.

Bieži vien sabiedrībā tiek diskutēts par jauniešu vajadzībām, iespējām un nākotni, taču kur paliek jaunieši ar invaliditāti? Vai viņu viedoklis tiek uzklauts? Vai viņiem ir reāla izvēle – kur mācīties, kur dzīvot, kā pavadīt laiku, ko darīt pēc skolas? Šī diskusija būs telpa, kur jaunieši ar dažādu veidu

invaliditāti dalīsies savā pieredzē – par iekļaušanu, šķēršļiem, sapņiem un to, kas sabiedrībai vēl jāiemācās.

Diskusija notiks **20. teltī "Vieta visiem" - Cēsu pils laukumā - 20. jūnijā no plkst. 14.00 līdz 15.00.**

Diskusiju vadīs Mārtiņš Kozlovskis, improvizators un multimākslinieks, un bez Emīlijas Balodes tajā piedalīsies arī aktīvi jaunieši Gustavs Briedis un Ernests Bulte, kā arī bloga "Vairāk nekā saprašana" līdzautore Laine Aleksandra Dovkante.

Diskusiju rīko FONDS "TAVS ATBALSTS" un Invalīdu un viņu draugu apvienība "APEIRONS".

LĪDZJŪTĪBAS

Daina Sarmīte Zvanītāja

(26.01.1939.–03.05.2025.)

*Pāri sirmām kapu priedēm
Pāršalc Tavas dzīves stāsts.
Pāri darbam, sāpēm, ilgām
Baltu, vieglu smilšu klāsts.*

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem un piederīgajiem.

LNS Rīgas reģionālā biedrība

*Cilvēka mūžs ir līdzīgs koklei,
Pārtrūkst stīga un viss ir kluss.*

(Ā. Elksne)

Artūrs Krāģis-Lūsis

(14.12.1962.–08.04.2025.)

Irma Kraģe

(16.04.1943.–03.05.2025.)

Irina Fedotova

(18.07.1945.–14.05.2025.)

Izsakām līdzjūtību Ērikam Vācim un piederīgajiem, māmiņu mūžībā pavadot.

LNS Kurzemes RB Liepājas grupas biedri

Adrese: Elvīras iela 19 k-2, Rīga, LV-1083
E-pasts: kopsoli@lns.lv
Tāl.: 28475237

Redaktore: Laura Zeltiņa
Maketētājs: Kristaps Legzdīnš

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Nacionālais
attīstības plāns

LNS IELŪDZ BIEDRUS, DRAUGUS UN INTERESENTUS
UZ LNS 105 GADU JUBILEJAI VĒLTĪTU KULTŪRAS PASĀKUMU

“ZĪMJU VALODA - MŪSU LEPNUMS, CEĻŠ UN LAIKS”

7. JŪNIJĀ

KONFERENČU CENTRĀ “ATTA CENTRE”,
KRASTA IELĀ 60, RĪGĀ

PROGRAMMĀ:

- PL. 10.30 – 16.00 DAŽĀDAS RADOŠĀS DARBNĪCAS
GAN BĒRNIEM, GAN PIEAUGUŠAJIEM

- PL. 12.00 JUBILEJAS KONCERTS

IEEJA BEZ MAKSAS

- PL. 17.00 SVĒTKU VAKARA PASĀKUMS

IEEJA AR IELŪGUMIEM – EUR 50 NO PERSONAS.

PIETEIKŠANĀS PIE LNS SEKRETĀRES LĪDZ 2. JŪNIJAM.

(TEL. 26278525, E-PASTS: LNS@LNS.LV)

PASĀKUMA LAIKĀ TIKS FOTOGRAFĒTS UN FILMĒTS.

PROJEKTS "AR ZĪMJU VALODU UZ IEKĻAUŠANOS" LĪDZFINANSĒTS AR EIROPAS
SAVIENĪBAS FINANSIĀLU ATBALSTU. PROJEKTA IDENTIFIKĀCIJAS NR.4.3.4.2/1/24/A/018.